

İlk ve orta tedarisat muallimlerinin terfi ve
tecciyeleri hakkında kanun

Kanun N°: 1702

Kabul tarihi: 10/6/1930

KISIM: 1

Orta tedarisat muallimleri

Madde 1 — Orta tedarisat muallimleri kanununun 3 ve 7 inci maddeleri hükümlerine tevfiikan orta tedarisat mektepleri muallimliğine intisap edenlerin dahil olacakları maaş dereceleri ile bir dereceden daha yüksek bir dereceye geçmek için lâzım olan kıdem müddetleri aşağıda gösterilmiştir.

Derece	Kıdem müddeti [sene]
12	1 Staj
12	2
11	3
10	3
9	3
8	3
7	3
6	3
5	4
4	25 sene sonunda

Madde 2 — En az orta mektep derecesinde bir mektepten mezun olupta resim, elişi, jimnastik, musiki, tabahat, biçki dikiş gibi dersler için atelye muallimliği şhadetname veya ehliyetnamesini haiz olanların orta tedarisat mekteplerinde muallimliğe intisap ettikleri takdirde dahil olacakları maaş dereceleri ile bir dereceden daha yüksek bir dereceye geçmek için lâzım olan kıdem müddetleri aşağıda gösterilmiştir:

Derece	Kıdem müddeti [sene]
15	1 Staj
15	2
14	3
13	3
12	3
11	3
10	3
9	3
8	4
7	25 sene sonunda

Madde 3 — Orta tedarisat mektepleri muallimlerinden lise sınıflarında ders alanlar haftada azamî 15, diğler orta derecedeki sınıf ve mekteplerde ders alanlar haftada azamî 18 saat ders okutmakla mükelleftirler. Lise sınıflarında dersi olan muallimlerin ders saatleri 15 ten eksik olduğu takdirde orta derecedeki sınıf ve mekteplerde verilecek derslerle bu saat miktarı 15 e iblâğ edilebilir. Bunun haricinde ders alan orta tedarisat muallimleri ile - kanunî şartları haiz olmak üzere - orta tedarisat mekteplerinde ders deruhde eden muallim memur ve müfekaitle haftada her saat ders için ayda maktuan sekiz lira ücret verilebileceği gibi Maarif Vekâleti lüzum gördükçe ecnebi lisan muallimi için kadrosunda ayırdığı maaş mukabilinde bu şekilde ecnebi lisan muallimi dahi kullanabilir. Bu ücretler müktesep hak teşkil etmezler.

Uhdelerinde müdürlük, muavinlik bulunan muallimler haftada azamî 12 saat kadar ders okutmakla mükellef tutulurlar.

Madde 4 — İlk vazifeye stajiyer olarak başlanır. Staj senesi sonunda ehliyet ve tedaris kabiliyeti, talim sicili ve teftiş raporu ile sabit olan stajiyerler muallim unvanını alırlar. Meslekte kıdem, muallim unvanı alındığı tarihten hesap edilir. Muallim unvanı alınmadıkça terfi edilemez ve iki sene zarfında muallim unvanını alamayan stajiyerlerin vazifesine nihayet verilir.

Madde 5 — Türkiyede yüksek tahsilini bitirdikten sonra ecnebi memleketlerde tahsillerini ikmal edenler ibraz ettikleri tahsil vesikaları Maarif Vekâletince tasdik olunduğu takdirde, ilk defa mesleğe giriyorlarsa, teadül kanununun yedinci maddesi mucibince 10 uncu dereceye girerler. Muallimlikte herhangi bir kıdem derecesine geçtikten sonra, ecnebi memleketlerde ikmal tahsil etmişler ise, devam ettikleri müesseselerin normal tahsil müddetleri kıdemlerinde hesap edilir.

Madde 6 — Orta tedarisat muallimlerinin terfi muameleleri her sene ağustos nihayetine kadar ikmal edilir ve her muallimin girdiği derecenin kıdemi eylülün birinci gününden itibaren başlar. Her sene terfi eden muallimlerin sene ay ve gün hesabı kıdem cetvelleri Resmî Gazete ile ilân olunur.

Madde 7 — Orta tedarisat mektepleri müdür ve muavinlerine muallimlik maaşlarından başka teadül kanununun 5 inci maddesi mucibince idarî vazifelerine mukabil aşağıda azamî hadleri gösterilmiş olan ücretler verilir:

	Leyli Ayda ücret lira	Nehari Ayda ücret lira
Orta mektep müdürleri	80	50
Orta mektep muavinleri	50	35
Muallim mektepleri müdürleri	90	60
Muallim mektepleri muavinleri	60	40
Lise müdürleri	100	70
Lise muavinleri	60	50

KISIM: 2

İlk tedarisat muallimleri

Madde 8 — İlk tedarisat muallimleri iki kısımdır :

I - Muallim mektepleri mezunları veya orta tahsili ikmal ederek umumî ve meslekî derslerden imtihan geçirmek suretile muallimlik şehadetnamesi almış olanlar veyahut yüksek mektep mezularından ilk mekteplerde muallimlik ve baş muallimlik edenler.

Bunlara « muallim » unvanı verilir.

842 numaralı kanun mucibince « muallim » unvanını almış olanlar da yukarıdaki kısma dahildirler.

II - Orta mektep tahsilini ikmal ederek ilk mekteplerde muallim vazifesini görenler.

Bunlara « muallim muavini » adı verilir.

Madde 9 — İlk tedarisat muallimlerinin maaşlarının teadülü hakkındaki kanun mucibince dahil olacakları dereceler ile bir dereceden daha yüksek bir dereceye geçmek için lâzım olan kıdem müddetleri aşağıda gösterilmiştir:

Derece	Kıdem müddeti [sene]
16	3
15	3
14	3
13	3
12	3
11	3
10	3
9	3
8	3
7	27 sene sonunda

Madde 10 — İlk tedarisat muallim muavinlerinin maaşlarının teadülü hakkındaki kanun mucibince girecekleri dereceler ve bir dereceden daha yüksek bir dereceye geçmek için lâzım olan kıdem müddetleri aşağıda gösterilmiştir:

Derece	Kıdem müddeti [sene]
19	4
18	4
17	8 sene sonunda

Madde 11 — İlk tedarisat muallim ve muavinlerinin terfilerine ait muameleler her sene ağustos sonuna kadar ikmal edilmek ve terfiler gelecek eylülünden başlamak lâzımdır. Bunun için maarif müdürleri her sene kendi vilâyetleri dahilinde terfi etmeleri icap eden muallim ve muallim muavinlerinin terfi cetvellerini 16 ncı maddedeki esaslar dahilinde hazırlayarak mart iptidasına kadar mıntaka maarif eminiğine gönderirler. Cetveller bu makamca da tetkik edilerek mart nihayetine kadar Maarif Vekâletine takdim olunur. Terfi muamelesi Vekâletçe ağustos sonuna kadar ikmal edilerek mahallerine tebliğ edilir.

Maarif müdürleri ile mıntaka maarif eminlerinin terfi cetvellerini daima mütaleaları ile birlikte göndermeleri lâzımdır. Her sene terfi eden muallimlerin sene ve ay ve gün hesabına kıdem cetvelleri mahallî gazetelerle ilân edilir.

Madde 12 — Muallim muavinleri imtihan geçirerek « muallim » unvanını almadıkça 17 inci dereceden yukarı terfi edemezler. Maarif Vekâleti lüzum gördüğü zaman altı ay evvelden haber vermek suretile bunları mecburî imtihana sevk ederek muvaffak olmayanları vazifeden çıkarabileceği gibi her vakit yerlerine muallim tayin etmek suretile onları münasıp gördüğü diğer mahallerde istihdam edebilir.

Madde 13 — İlk tedarisat müfettişleri, ilk tedarisat muallimleri gibi derece ve maaş alırlar. Orta tedarisat muallimliğinden gelen veya orta tedarisat muallimliği şeraitini ve hukukunu haiz olan ilk tedarisat müfettişleri orta tedarisat muallimleri gibi derece ve maaş alırlar. Gerek birinci ve gerek ikinci kısımlardan olan müfettişler teadül kanunu mucibince ayrıca müfettişlik tahsisatı da alırlar.

Madde 14 — Uhdelerinde baş muallimlik gibi idarî vazife bulunan ilk mektep muallimleri teadül kanununun 5 ve 789 numaralı maarif teşkilâtı kanununun 13 üncü maddesi mucibince ayrıca bir tahsisat alırlar.

KISIM : 3

İlk ve orta tedarisat muallimleri hakkında müşterek hükümler

Madde 15 — Bir muallimin bir kıdem derecesinin tam sayılması o muallimin o devre içinde inkıtasız olarak maarif hizmetlerinde bulunmasına bağlıdır. Bir muallimin kendi isteğiyle maarif hizmetleri haricinde geçirdiği müddet kıdemine zammolunmaz. Bu suretle maarif hizmetinden çıkmış olanlar tekrar muallimliğe döndükleri zaman evvelce ayrıldıkları dereceye alınabilirler. Ancak maarif mesleğinin her hangi bir şubesinde vazife yapan muallimlerle meb'us ve asker olan muallimlerin hizmet müddetleri kıdemlerinde hesap olunur. Kezalik Maarif Vekâletinin müsaadesile memleket haricinde tedarisat işle meşgul olan veya hususî mekteplerde muallimlik eden meslek mensuplarının da bu hizmet müddetleri kıdemlerinde hesap olunur.

Madde 16 — İlk ve orta tedarisat muallimlerinin terfilerinde esas kıdemle beraber vazifelerindeki muvaffakiyetleridir. Bir derecenin kıdem müddetini ikmal etmiş bulunan bir muallimin daha yüksek bir dereceye terfi edebilmesi şu vesikalarla muvaffakiyetini ispat etmesine mütevakıftır:

A - İlk tedarisat muallimleri, müfettiş raporları ve maarif müdürlerinin müsbet mütaleaları;

B - Orta tedarisat muallimleri, müfettiş raporları ve talim sicilleri.

Madde 17 — Kanunun neşri tarihinde muallimlerin esas vazifeleri itibarile buldukları derecedeki müktesep hakları mahfuzdur. Ancak buldukları dereceler kıdemlerine nisbetle yüksek olanlar o derecenin kıdemini dolduruncaya kadar terfi edemezler.

Muallimlerin taltifi

Madde 18 — İlk ve orta tedarisat muallimlerinden emsali arasında hususî kıymeti haiz orijinal bir eser meydana getiren muallimler 36 ve 40 ncı maddelerde yazılı meclis ve komisyon mazbatasına üzerine bir sene kıdem zammı alırlar. Ancak bu eserlerin orijinal ve kıymeti mahsusayı haiz olduğu evvelce Darülfünunca veya bir heyeti ilmiyece tasdik edilmiş olmak şarttır. Vazifelerini mutadın fevkında yüksek bir muvaffakiyetle ifa ettikleri teftiş raporları, talim sicilleri ve maarif ve mektep

müdürlerle mntaka maarif emirlerinin bu husustaki mütaleaları ile sabit olanlar, keza 36 ve 40 ncı maddelerde zikredilen meclis ve komisyon mazbatasına üzerine takdirname verilmek veya bir seneye kadar kıdemlerine zammolunmak suretile taltif edilirler.

KISIM : 4

Muallimler hakkında tatbik edilecek cezalar

Cezalar ve suçlar

Madde 19 — Müdür, baş muallim ve muallimlere ve ilk tedrisat müfettişlerine işledikleri suçların mahiyetine ve derecesine göre aşağıdaki cezalar verilir:

- 1 - İhtar
- 2 - Tevbih
- 3 - Ders ücretinin kesilmesi
- 4 - Maaş kesilmesi
- 5 - Kıdem indirilmesi
- 6 - Derece indirilmesi
- 7 - İstifa etmiş sayılmak
- 8 - Meslekten çıkarılmak
- 9 - Devlet memurluğundan çıkarılmak

Madde 20 — İhtar ve tevbih cezaları şu hareketlere karşı verilir:

1 - Talimatname ve emirler mucibince yapılması lâzım olan vazifelerin ifasında kusur etmek (bu halin neticesinde bir şahıs veya müessese zarar görürse zararın mahiyet ve derecesine göre daha ağır ceza verilebilir);

2 - Mektep dahil ve haricinde muallimlik vakarına uymayacak hareketlerde bulunmak;

3 - Arkadaşlarına ve talebesine karşı kaba muamelede bulunmak ve kaba lisan kullanmak;

4 - Âmirlerine karşı hürmetsiz tavur göstermek;

5 - Talebenin vazifelerini tashih etmemek;

6 - Yoklama ve imtihan evrakını idareye vaktinde teslim etmemek;

7 - Vazifeye geç gelmek veya vazifeden erken çıkmak.

Yükarıdaki hallerin ilk defasında ihtar, tekrarında tevbih cezası verilir.

Madde 21 — Ders ücretlerinin kesilmesi cezası şu hallerde verilir:

1 - Kabule şayan mazereti olmadan derse girmemek ve yahut girdiği halde dersten başka bir şeyle meşgul olmak;

2 - İnzibat ve muallimler meclisi ve mubayaat komisyonu içtimalarına mazeretsiz olarak devam etmemek (bu son halin ilkinde ihtar, ikinci defasında ücret kesilmek cezası verilir);

3 - Bir ay zarfında iki defadan ziyade derse geç gelmek;

Derse gelmeyen veya dershanede dersten başka bir işle meşgul olan muallimin maaşından kesilecek miktarı tayin için, dört hafta bir ay itibar olunarak muallimin maaş yekûnu bir ay zarfında girmeğe mecbur olduğu ders adedine taksim olunur ve boş geçen her ders saati için muallimin maaşından bu miktarı ilk alacağı aylığından kesilir.

Uhdesinde fazla ders olan muallimin fazla aldığı ücret; asıl maaşına zammedilerek ders ücreti bu yekûna göre hesap olunur.

Mazeret sebeble derse girmeyen muallimin mazeretini en çok üç gün zarfında ihbar ve bir hafta içinde de ispat etmesi lâzımdır.

Yoksa ceza tatbik olunur.

Madde 22 — Maaş kesilmesi cezası şu hallerde verilir:

1 - Arkadaşlarına ve iş için gelenlere fena muamele etmek;

2 - Mektebin binasının ve eşyasının muhafazasına ihtimam etmemek;

3 - Talimatname ile uhdesine verilen işleri kasten yapmamak;

4 - Talebeyi dövmek;

5 - Aynı suçtan dolayı iki defa tevbih aldığı halde o fiili tekrar etmek;

6 - Arkadaşlarını ve maiyetini başkası yanında tahkir etmek;

7 - Gizlenmesi ve belli edilmemesi kabil olmayacak derecede sarhoş olarak gezmek.

Maaş, fiilin derecesine göre bir günlükten on beş gönlüğe kadar kesilir. Daha ziyade kesilmez.

Madde 23 — Kıdem indirilmesi cezası şu hallerde verilir:

1 - İmtihanalarda not takdirinde bitarafıktan ayrılmak;

2 - Amirine karşı hakarete bulunmak.

Madde 24 — Derece indirilmesi cezası şu hallerde tatbik olunur:

1 - Sarhoş olarak mektebe gelmek;

2 - Kumar oynamayı itiyat etmek veya umumî yerlerde kumar mahiyetinde oyunlarla vakit geçirmek;

3 - Bir tarafı korumak veya mağdur etmek kasdile memur olduğu tahkikatı esaslı bir surette yapmamak.

Madde 25 — Bir orta tedrisat mualliminin, orta derecede mekteplerde ders vermekten aciz olduğu iki talim sicili ile sabit olduğu takdirde, muallim ilk mektep muallimliğine nakledilir.

Madde 26 — İstifa etmiş sayılmak:

1 - Yeni tayin edildiği vazifeye, mazeretsiz olarak, on beş gün zarfında başlamayan;

2 - Ders senesi başında vazifesine mazereti olmadan vaktinde gelmeyen;

3 - Ders senesi içinde mazereti olmadan bir hafta fasılasız mektebe gelmeyen;

4 - Bir sene zarfında dört defa ders ücreti kesilme cezasına uğrayan müdür, baş muallim ve muallim veya ilk tedrisat müfettişi istifa etmiş sayılır.

Madde 27 — Meslekten çıkarılmak aşağıdaki hallerde tatbik olunur:

1 - Gerek talebeye karşı ve gerek hariçte muallimlik sıfatı ile telif edilmeyen iffetsizliği sabit olan;

2 - Talebeyi vekâletin ve mektebin âmirleri ve muallim ve memurları aleyhine itaatsizliğe teşvik eden;

3 - Müdür, baş muallim ve muallimlerle ilk tedrisat müfettişlerinden talebesine kopya vererek.

Madde 28 — Devlet memurluğundan ihraç cezası, memurun kanunu ahkâmına tâbidir.

Madde 29 — İlk mektepte muallimlik etmekte aczi üç tefiş raporile sabit olan ilk mektep muallimi tekaüde sevkedilir. Kezalik bir mektep ve sınıfta inzibatı muhafaza edemediği için iki defa başka mektebe tahvil edilen orta tedrisat muallimi en son nakledildiği mektepte de idaresizliği ve aczi tahakkuk ettiği takdirde tekaüde sevk olunur.

Madde 30 — Bir terfi müddeti zarfında iki defa ihtardan gayri bir cezayı mucip fiili yapmış olanlara inzibat komisyonu ikinci fiili için bir derece ağır ceza verebilir.

Madde 31 — Arkadaşlarına iftirada bulunan müdür, muallim, başmuallimlerle ilk tedrisat müfettişleri, iftiraları hangi nevi cezayı icap ettirecek suç ise o suçun cezasından bir derece ağır ile cezalandırılırlar.

Madde 32 — Bu kanunda tasrih edilmeyen ahval memurin kanununun ahkâmına tâbidir.

Kısım : 5

Ceza veren makamlar

Madde 33 — İhtar cezası aşağıdaki makamlar tarafından resen verilir :

1 - Maarif Vekili;

2 - Mntaka maarif emini;

3 - Maarif müdürü;

4 - Lise, orta mektep ve muallim mektepleri müdürleri.

Bu ceza tahriren tebliğ olunur, fakat sicille geçmez.

Tevbih cezası aşağıdaki makamlar tarafından resen verilir:

1 - Maarif Vekili;

2 - Mntaka maarif emini;

3 - Maarif müdürü.

Madde 34 — İhtardan maada cezalar sicille kaydolunur.

Madde 35 — Ders ücretlerinin kesilmesi cezası Maarif Vekili, mıntaka maarif emini ve maarif müdürile orta derecede mektep müdürleri tarafından her biri kendi emir ve icra salâhiyeti dairesinde olarak, tatbik edilir.

Maarif inzibat meclisleri

Madde 36 — Her vilâyet merkezinde bir maarif inzibat meclisi bulunur. Bu meclis ilk mektep muallim ve baş muallimleri ile akşam san'at ve ticaret mektep ve kursaları muallimlerinin inzibatî meselelerine ait karar ve hüküm verir.

Madde 37 — Vilâyet maarif inzibat meclisleri valinin riyaseti altında aşağıda yazılı zatlardan teşekkül eder. Vali icâbında maarif müdürünü tevkil edebilir:

- 1 - Vilâyet maarif müdürü;
- 2 - Vilâyet umumî meclis azasının kendi aralarından seçecekleri bir zat;
- 3 - Merkezde mevcut muallim mektepleri, lise ve orta mektepler müdürlerinden en kıdemlisi;

4 - Mıntaka maarif emini tarafından seçilecek bir ilk tedrisat müfettişi;

5 - Merkez ilk mektep muallimlerinin kendi aralarından iki sene müddetle seçecekleri bir ilk mektep muallimi.

6 - Akşam san'at ve ticaret mektepleriyle kurslarına ait işlerde bu mektep ve kursların müdürleri de mecliste bulunur ve reye iştirak ederler.

7 - Meclisin meşgul olduğu bir meselenin tahkikatını yapan müfettiş, meclis azası arasında bulunan ilk tedrisat müfettişi ise bu mesele hakkında verilecek karara iştirak edemez ve rey veremez. İlk tedrisat müfettişlerle bu mecliste dahil olan muallimlere ait inzibatî işlerin ilk mercii Maarif Vekâleti inzibat komisyonudur.

Madde 38 — Vilâyet Maarif inzibat meclisleri kararlarına maarif emini veya ceza gören muallimler tebliğ tarihinden itibaren on gün zarfında itiraz ederlerse bu kararlar ikinci derecede olarak Maarif Vekâleti inzibat komisyonu tarafından tetkik ve bir hükme raptolunur.

Madde 39 — Vilâyet maarif inzibat meclisleri, işbu kanunun hüküm ve karar hakkını kendilerine verdiği ceza işlerinden başka her sene mayıs ayı içinde toplanarak Vilâyet ilk tedrisat muallimlerinin bir senelik umumî inzibat vaziyetini tetkik ve

muallimler arasında takdir ve taltife lâyık görülenlerin isimlerini tesbit etmek, bu bapta tanzim edeceği bir mazbatayı vesikalarile birlikte mıntaka maarif eminiğine göndermek ile de mükelleftirler. Maarif emini bu mazbataları ve taltif cetvellerini haziran sonuna kadar kendi mütaleasile beraber Maarif Vekâletine takdim eder.

Maarif Vekâleti inzibat komisyonu

Madde 40 — Maarif Vekâleti inzibat komisyonu müsteşarın riyaseti altında aşağıdaki zatlardan teşekkül eder:

- 1 - Teftiş heyeti reisi;
- 2 - İlk, orta ve yüksek ve meslekî tedrisat umum müdürleri;
- 3 - Zat işleri müdürü.

Maarif Vekili komisyonun tabii reisi.

Madde 41 — Maarif Vekâleti inzibat komisyonu; işbu kanunda hüküm ve karar salâhiyeti kendisine bırakılan ceza işlerinden başka, her sene haziran ayı zarfında toplanarak orta tedrisat muallimlerinin bir senelik inzibat vaziyetini tetkik ile bunun hakkında bir mazbata tanzim ve orta tedrisat muallimleri arasında takdir ve taltife lâyık görülenlerin isimlerini bir cetvelde tesbit edip vesikalarile ve kendi mütaleası ile birlikte Maarif Vekâletine tevdi eder.

Madde 42 — Vilâyet maarif inzibat meclisleri ile vekâlet inzibat komisyonunun faaliyet tarzı bir talimatname ile tesbit olunur.

Madde 43 — İşbu kanunun ahkâmı dairesinde salâhiyettar makam ve meclislerin karare ceza gören kimselerin bu ceza ve kararlar hakkında Şûrayı Devlette itiraz hakkı bakidir.

Madde 44 — 439 numaralı orta tedrisat muallimleri kanunu ile maarif teşkilâtına müledair 789 numaralı kanunun ve 842 numaralı ilk mektep muallim ve muavinlerine ait kanunla diğer kanunların bu kanun maddelerine uymayan hükümleri mülğadır.

Madde 45 — Bu kanun 1 eylül 1930 tarihinden muteberdir.

Madde 46 — Bu kanunun hükümlerini icraya Dahiliye, Maliye ve Maarif Vekilleri memurdur.

Muvakkat madde — Üçüncü madde mucibince verilecek ders ücretleri 1930 senesi zarfında Maarif Vekâleti bütçesinin 532 inci memurlar maaşatı faslından tesviye olunur.

Aslına mutabıktır.

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtı

Aziz Ogan Koleksiyonu

OGNIZM0100319